

Možnosť uchovávania

Ako doma / Modelová situácia slovenského sochárstva 20. a 21. storočia

(tlačová správa)

Kunsthalle Bratislava vo štvrtok 30. marca uvedie súbežne dve nové výstavy. V centrálnej sále to bude expozícia s názvom *Ako doma*, ktorá prostredníctvom vybraných diel od dvanástich autorov predstaví vývinové premeny domáceho sochárstva 20. a 21. storočia. *Možnosť uchovávania* je názov druhého výstavného projektu, za ktorým stojí APART collective. Zoskupenie troch mladých vizuálnych umelcov v spolupráci s ďalšími kreatívnymi subjektmi vytvorilo špeciálne pre výstavný priestor KHB totálnu multimedialnú inštaláciu.

V stredovom priestore uvádzame konzervatívnejšiu výstavu venovanú médiu sochy 20. a 21. storočia *Ako doma*, ktorá funguje ako návod k súčasnému umeniu a zároveň vizuálne zázemie pre vzdelávacie aktivity KHB. Práve misia vzdelávať a zlepšovať vzťah publika k súčasnému umeniu je silnou a jedinečnou stránkou KHB, preto je ťažisko postavené na sprievodných programoch a vzdelávaní v rovnakej miere, ako na samotnej prezentácii umenia. Zameranie výstavy na sochu je prirodzené a vyplýva z dejín umenia. Reflektuje progresívnu zmenu média od druhej polovice minulého storočia, a tak hovorí o premenách súčasného umenia. Projekt oživuje model výstavy, ktorý je zacielený na špecifický vývin jedného média.

Výstava ako „modelová situácia“ reflektuje zásadné vývinové obraty domáceho sochárskeho umenia – prechod od klasickej sochy až po aktuálne dianie. V priestore centrálnej sály KHB sa stretávajú diela od šesťdesiatych rokov (Jozef Jankovič, Maria Bartuszová, Juraj Bartusz, Juraj Meliš) s tými súčasnými, vytvorenými v nedávnom období autormi strednej a mladej generácie (Karol Pichler,

Marek Kvetan, Martin Piaček, Michal Moravčík, Emöke Vargová, Marko Blažo, Tomáš Džadoň, Pavla Sceranková).

Zámerom výstavy je koncentrovane predstaviť výber diel monumentálnejších rozmerov, ktoré ostali pre svoju priestorovú náročnosť pomerne dlhé obdobie v depozitároch, mimo výstavných možností. Vybrané monumentálne diela majú súvis s architektúrou, vertikálne tvary u Jozefa Jankoviča, paneláková stavba Tomáša Džadoňa, inštalácia Michala Moravčíka evokujúca bránu i vežu, pričom prvé dve z nich zobrazujú stabilným objektom labilitu, drámu či blížiacu sa katastrofu.

Familiárny názov výstavy *Ako doma* odkazuje na niektoré témy súčasného sochárstva a je i narážkou na medziinštitucionálne vzťahy konzervatívnej inštitúcie, akou je SNG a KHB – prinášajúcej do diskusie nové a aktuálne umelecké názory zo slovenského prostredia i zo zahraničia. Názov *Ako doma* môžeme čítať i v témach a materiáloch vystavených diel. Viaceré priestorové objekty a inštalácie sú tvorené z predmetov zariadenia domácností – z nábytku (Michal Moravčík, Pavla Sceranková) a banálnych vecí privátneho priestoru (Marek Kvetan, Emöke Vargová), pričom nosný vizuál výstavy predstavuje dom (Tomáš Džadoň, Marko Blažo).

Intuitívne a ahistoricky komponovaná inštalácia výstavy a výber diel evokujú neprítomné, miznúce telo. Scénu oživujú pohybom návštevníci – stávajúci sa aktívnou súčasťou inštalácie. Diela pritom nemajú funkciu ilustrácie myšlienky, ale myšlienku de facto určili. V jednom priestore a čase sa ocitajú rozdielne umelecké prejavy a formy, rôzne jazyky a štýly, časové vrstvy. Výstava vznikla v odbornej spolupráci s **Vladimírou Büngerovou** – kurátorkou zbierok moderného a súčasného umenia v SNG.

Druhým titulom je výstava venovaná najmladšej – etablujúcej sa – generácií autorov: výstavu *Možnosť uchovávania* pripravil umelecký kolektív **APART**, ktorý je združením mladých vizuálnych umelcov – **Denisa Kozerawského, Petra Sita** a **Andreja Žabkaya**. Je aktuálnym protipólom sochárskej výstavy, zameriava sa na aktuálne tendencie umenia, je projektom a zároveň „výletom do budúcnosti“. Takto rozsiahla výstava mladých umelcov je v našom prostredí uvádzaná azda po prvý krát. Zaradili sme ju do úvodu výstavného programu celkom zámerne, ako radikálne vykročenie a prihlásenie sa k „to be contemporary“.

Možnosť uchovávania je kolektívne site-specific dielo resp. multimedialne prostredie, ktorého pôsobenie začína ešte pred vstupom do galerijného priestoru. Návštevník nachádza ako vstupný objekt čerpadlo, ktoré pozýva do výstavy. Vďaka energii, ktorú získava prostredníctvom solárneho panela (umiestneného na streche budovy Domu umenia), generuje vodný obeh naprieč celým výstavným priestorom. Svojim fyzickým usposobením zároveň naviguje pohyb diváka prostredím výstavy, ktorému dominuje svetelný gradient prechodu z absolútnej žiary do tmy, usposobenej na vnímanie filmových projekcií v jej záverečnej časti. Divák má na konci prehliadky možnosť si ľahnúť, oprostíť sa od kontextu výstavy / inštitúcie a nerušene vnímať tok predchádzajúcich zážitkov.

Súčasťou "prostredia" je aj zvuková stopa, ktorá vo forme hlasového sprievodu predstavuje fiktívny príbeh zložený z vyabstrahovaných pasáží textov napr. o transhumanizme či vývoji ľudstva v budúcnosti, z ktorých autorská skupina vychádza. Výsledný meta-text ilustruje utopickú víziu budúcej spoločnosti, ktorá transformovala kapitalistické uvažovanie o charaktere práce ako nevyhnutnej činnosti, do princípu kreatívneho myslenia / tvorby umenia. Umenie sa stáva absolútnym spoločenským kapitálom, nastáva konečná fáza jeho prestúpenia s každodenným životom.

Výstava v kurátorskej koncepcii **Lucie Gavulovej** je futurologickým príbehom, ktorý nadväzuje na súčasný diskurz o problematike menších, spoločenského zriadenia, identifikácie, kultúry a celkového usporiadania sveta. Tieto témy však neverbalizuje, neponúka riešenia – nabáda skôr k uvažovaniu, nastroľuje otázky a pripúšťa zlyhania.

Projekt zároveň nevybočuje z pomyselného "manifestu" mladých autorov, ktorý zakladá na prepájaní rôznych pohľadov a prizývaní ďalších tvorcov z oblasti vizuálneho umenia. Participujúcimi subjektmi sa okrem APART kolektívu stali aj architektonické štúdio **PLURAL**, české grafické štúdio **Parallel Practice**, hudobné zoskupenie **Karaoke Tundra**, mladá teoretička **Kristína Országhová** a iní. Ambíciou tohto kolektívneho výstavného projektu je evokovať ideálny stav, keď je človek uvedený do totálnej umeleckej inštalácie, pričom na dosiahnutie tohto stavu nemusí vynakladať žiadnu energiu.

Súčasťou oboch výstav je aj bohatý sprievodný a vzdelávací program. Pripravené sú programy pre rodiny (Kunsthalle KIDS), školy a dospelých návštevníkov, ktoré sa na výstave *Ako doma* zamerajú na vývin a premeny sochy v 20. a 21. storočí, vnímanie trojrozmerného diela v priestore a tiež spôsoby inštalovania. Súčasťou expozície bude edukačná "haptická zóna" s materiálými ukážkami a pracovný zošit / detský sprievodca výstavou, ako aj sprevádzanie dospelých návštevníkov deťmi. Sprievodný program je koncipovaný z diskusií, prezentácií, prednášok, (prednáška Antona Vidokleho a Arsenya Zhilyaeva o hnutí kozmizmu; prezentácia sochárskych ateliérov a i.) pohybových performancií a sprievodov výstavami, ktoré budú problematiku výstav reflektovať z rôznych uhlov pohľadu. Na koncepcie výstav nadviažu aj pravidelné cykly *Artist Stalk* a *Umenie pre verejný priestor* organizované v Kunsthalle KLUB.

V inkubátore pod kuratelou SNG pripravujeme správu o ročnom fungovaní KHB. V júni tohto roka plánujeme zorganizovať panelovú diskusiu o možnostiach jej ďalšieho fungovania. Výsledky diskusie by sa mali stať súčasťou dokumentu a východiskom pre ich implementáciu v súčinnosti s MKSR.

AKO DOMA

Modelová situácia slovenského sochárstva 20. a 21. storočia

Vystavujúci autori a autorky: Maria Bartuszová, Juraj Bartusz, Marko Blažo, Tomáš Džadoň, Jozef Jankovič, Marek Kvetan, Juraj Meliš, Michal Moravčík, Martin Piaček, Karol Pichler, Pavla Sceranková, Emöke Vargová

Odborná spolupráca: Vladimíra Büngerová

Vernisáž: vo štvrtok 30. marca 2017 od 18:00 do 20:00 hod.

Trvanie výstavy: od 31. marca do 29. októbra 2017

MOŽNOSŤ UCHOVÁVANIA

Autori: APART collective spolu s Parallel Practice, PLURAL, Kristína Országhová, Karaoke Tundra, András Cséfalvay, Aleš Čermák, Josef Dabernig, Noline van Harskamp, Marianna Simnett

Kurátorka: Lucia Gavulová

Vernisáž: vo štvrtok 30. marca 2017 od 18:00 do 20:00 hod.

Trvanie výstavy: od 31. marca 2017 do 25. júna 2017